

Павлишин О.В., докторант докторантури та
ад'юнктури Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

СЕМІОТИКО-ПРАВОВІ КОНЦЕПТИ
ТА ТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ
У ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОМУ ДИСКУРСІ

Як відомо, теоретичність узагальнення, перенос методів дослідження на інші моделі, системність, структурність та когнітивні паралелі, притаманні семіотичним дослідженням, позитивно характеризують пізнавальні можливості соціальної та культурної семіотики. У зв'язку з цим, перспективними видаються семіотичні дослідження права та політики, оскільки вони дозволяють по-новому осмислити співвідношення матеріального світу та нашої свідомості, в якій цей світ постає у вигляді певної символічної реальності. Важливим є значення семіотики права для інтеграції знань з різних дисциплін, зокрема, об'єднання досягнень філософії права, логіки, культурології, соціології, психології, лінгвістики, кібернетики, загальної теорії права та політології. У результаті їхньої взаємодії з'являється можливість досліджувати явища, які раніше не потрапляли в площину філософсько-правового дискурсу. Продуктивним наслідком цієї співпраці є дослідження таких феноменів, як політико-правова комунікація, політико-правова міфологія, політико-правовий універсум і політико-правова реальність.

Політико-правова комунікація (від лат. *communicatio* - зв'язок, повідомлення) - обмін політико-правовою інформацією в суспільстві, який об'єднує соціальних суб'єктів, сприяє порозумінню між ними та врегулюванню суспільних відносин. Система політико-правової комунікації охоплює суб'єкти, цілі, зміст, методи, засоби, контекст. Передавання політико-правової інформації, яке здійснюється багатьма каналами та за допомогою розмаїття ресурсів (серед усіх форм суспільної свідомості право володіє найширшим спектром засобів впливу), може бути поєднане з особливою діяльністю, яка спрямована на інтерпретацію змісту повідомлення, подолання перешкод та нейтралізацію «шумів», а також досягнення консенсусу сторін, тому має не лише «процесуальне» значення, а є надзвичайно важливою для продуктивності комунікації, що є ключовою передумовою правового розвитку суспільства.

Політико-правова міфологія (від грец. *μῦθος* - переказ та *λόγος* - слово) - це система наративних повідомлень, яка виражає, охороняє, зміцнює, кодифікує політичні та правові уявлення, вірування і приписи, будучи формою збереження й передачі досвіду спільноти та запорукою дієвості політико-правових ритуалів. Ця наративна система об'єднує онтологічно-екзистенційні вказівки на первинні начала влади і права, задаючи особі-носію міфологічної свідомості орієнтацію в просторових і часових вимірах політико-правової реальності епохи.

Політико-правовий універсум (від лат. *Universum*— сукупність, спільність, усі речі, як ціле) - цілісна система політико-правових феноменів, які репрезентують сучасний стан соціального розвитку людства, всесвіт актуального політико-правового буття. Цим терміном позначають множину всіх існуючих у даний момент політико-правових явищ і процесів, яка розглядається як єдине ціле. Політико-правовий універсум утворюють всі виміри та зрізи певного соціально-культурного простору, які мають політико-правове значення та за традицією можуть розглядатися як світ ідей, світ норм, світ цінностей, світ інституцій, світ відносин.

Політико-правова реальність (від лат. *realis*- речовий, дійсний) - узагальнене визначення різних аспектів буття політики та права, цілісна сукупність політико-правових

феноменів (ідей, норм, інститутів, відносин тощо), упорядкованих у просторі, часі та відносно базисного феномену, спосіб осмислення, організації та інтерпретації різних аспектів політичного та правового життя. Категорія «політико-правова реальність» визначає цілісність світу політики та права, дозволяє розглядати цей світ як автономну сферу буття, яка має власну побудову, логіку та специфічні закономірності існування.